

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: S. S. A. A.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. ledna 2019, č. j. OAM-506/ZA-ZA12-K10-2018, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Shrnutí obsahu žaloby včetně jejího doplnění

- 2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou. Namítl, že v řízení o udělení

mezinárodní ochrany byl jako účastník zkrácen na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany. Má zato, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), § 50 odst. 2, 2 a 4 správního řádu, jelikož žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, a ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl žalovaný dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu.

3. Žalobce odkázal na svůj pohovor, v rámci něhož popisoval svoji dlouhodobou diskriminaci a útlak v zemi původu z důvodu svého minoritního sabejského náboženského vyznání. Při pohovoru popsal, jak byl v zemi původu slovně i fyzicky napadán (včetně násilí sexuálního). Jeho strýc byl v roce 2007 pro své osobní vyznání zabit. O vycestování ze země se snažil již od roku 2017 nejprve prostřednictvím žádosti o sloučení rodiny s otcem, který žije ve Švédsku, posléze třikrát žádal o vízum za účelem studia, ovšem žádná z jeho žádostí nebyla úspěšná. Asi 4 měsíce před odjezdem z vlasti ho s jeho rodinou vyhnaly muslimské milice z bytu pod pohrůžkou zbraní. Poté, co mu bylo uděleno krátkodobé vízum, odejel do České republiky, kde měl v plánu studovat. Do skončení platnosti víza si však nestihl zařídit studijní vízum, a proto ze strachu z deportace odjel za svými příbuznými do Rakouska. Tam se dozvěděl o možnosti požádat o mezinárodní ochranu, což učinil. Následně byl na základě dublinského nařízení eskortován zpět do České republiky.
4. Žalobce vytýkal předně žalovanému, že nedostatečně zjistil skutkový stav ohledně té nejzásadnější okolnosti případu, tedy vyznání žalobce a míře nebezpečí, která mu pro jeho vyznání v zemi původu hrozí. Zcela okrajově se měl zabývat zejména zhodnocením situace sabejské menšiny.
5. Dle žalobce se žalovaný rovněž dostatečně nezabýval vážností incidentu, při němž ozbrojenci z jedné z četných nevládních milicí vtrhli do jeho domu, namířili na něj a jeho rodinné příslušníky zbraně a požadovali po nich, aby buď konvertovali k islámu, nebo aby dům opustili. Dle žalobce je důležité, že si ozbrojenci vybrali právě jeho rodinu z důvodu, že patří k náboženské minoritě. Pachatelé trestných činů vůči sabejcům jsou pak beztrestní, neboť policie se jich nezastane. O tom svědčí dle něho i fakt, že jeho rodina se na polici po uvedeném incidentu obrátila, ovšem bezúspěšně.
6. Žalobce rozporoval zjištění žalovaného, že bezpečnostní situace v Iráku se po porážce Islámského státu zlepšila a že vláda vynakládá velké úsilí na potírání extremistických živlů. Tento závěr, i kdyby byl pravdivý, se nevypovídá s postavením minorit, přičemž právě příslušnost k diskriminované sabejské menšině je stěžejní skutečností jeho případu.
7. Touha studovat v České republice je dle vyjádření žalobce pouze vedlejším motivem pro opuštění vlasti, studium v zahraničí považoval za prostředek k získání víza a odcestování z Iráku, kde se bál zůstat kvůli svému minoritnímu vyznání.
8. Skutečnost, že o mezinárodní ochranu nepožádal bezprostředně po příletu do České republiky, odůvodňoval tím, že o možnosti požádat o mezinárodní ochranu nevěděl a že nepociťoval zpočátku ohrožení ve smyslu nuceného návratu do země původu.

Předpokládal, že obdrží studijní vízum a nebude muset odjet. Svůj následný odjezd do Rakouska za příbuznými považuje za pochopitelnou reakci, protože měl strach z deportace. Navrhoval z těchto důvodů, aby krajský soud žalované rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

9. Svoji žalobu doplnil podáním ze dne 14. 2. 2019, v němž opět vytýkal žalovanému, že nedostatečně zjistil skutkový stav, protože neshromáždil ani v odůvodnění rozhodnutí necitoval žádné informace, které by o postavení sabejské menšiny či alespoň o postavení náboženských menšin v Iráku obecně referovaly. Totéž se týká jeho závěru o možnosti vnitřního přesídlení žalobce. Fakticky dle žalobce tato možnost reálná není. Následně citoval výňatky ze zpráv různých mezinárodních organizací, které se se týkaly převážně situace náboženských minorit v Iráku. V návaznosti na to uvedl, že po porážce Islámského státu jsou právě Íránem podporované šíitské milice největším bezpečnostním problémem země. Závěrem zdůraznil, že náboženská menšina, ke které náleží, je ohrožena ještě více než jiné, protože Sabejci nejsou na rozdíl od křesťanů muslimy považováni za „Lid knihy“, tedy je vnímají jako bezvěrce.

III. Shrnutí obsahu vyjádření žalovaného k žalobě a obsahu repliky žalobce

10. Nutno představit, že obsah vyjádření žalovaného do značné míry kopíruje obsah odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
11. Žalovaný uvedl, že možnost budoucího pronásledování žalobce ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu poměřoval judikaturou správních soudů vymezeným standardem přiměřené pravděpodobnosti. A dospěl k závěru, že žalobcem popsané problémy se spolužáky, místním obyvatelstvem či ozbrojenci, kteří coby soukromé osoby zabrali rodině žalobce byt, není možno považovat za pronásledování dle § 2 odst. 4 zákona o azylu. A to ani ohledně působení žalobce ve vlasti, ani pokud jde o odůvodněnost obav do budoucna po jeho případném návratu do země původu.
12. Uvedl, že žalobce se nikdy neobrátil se svými problémy na orgány veřejné moci, a to ani po dosažení plnoletosti. Ty tak o jeho potížích nemohly vědět. Přestože si žalovaný byl vědom vratké bezpečnostní situace v Iráku, sektářského násilí i extenzivních mezináboženských problémů, kdy není bezezbytku zaručeno, že státní orgány budou schopny zajistit bezpečnost a ochranu běžným občanům před jakýmkoliv negativními jevy, je dle něj možno po žalobci požadovat, aby učinil alespoň jeden (byť marný) pokus o nahlášení nezákonného jednání příslušným státním orgánům. Zasazení obav kvůli náboženskému přesvědčení považoval žalovaný ze strany žalobce za účelové, aby jeho případ vyhověl důvodům relevantním dle zákona o azylu. Azylový příběh žalobce totiž považuje za nevěrohodný a účelový. Poukázal v souvislosti s tím na závažné rozpory a nelogičnosti ve výpovědích žalobce, které učinil v průběhu azylového řízení, které podřývají důvodnost obav tvrzených žalobcem. Nejednalo se přitom pouze o banální protiklady či nesrovnalosti (k tomu v podrobnostech níže).
13. V návaznosti na to žalovaný poukázal také na skutečnost, kterou doznal sám žalobce, že před rakouskými orgány uváděl v řízení o své žádosti o mezinárodní ochranu nepravdivé informace nebo že v minulosti uváděl jinou totožnost, přičemž vysvětlení tohoto svého jednání, která žalobce uváděl, nepovažuje žalovaný za důvěryhodná.
14. Dle žalovaného žalobce neodjel ze země z důvodu pronásledování, ale protože se zajímal o studium. Žalobce žádal o vízum do České republiky již před zmíněným incidentem s ozbrojenci. O mezinárodní ochranu pak požádal až v době, kdy mu skončilo

krátkodobé vízum v České republice a kdy odjel za příbuznými do Rakouska. Dle žalovaného je žalobce více než azylově relevantními důvody motivován pokračováním studia a pobytem na území států Evropské unie.

15. Dalo by se rozumně očekávat, že pokud by žalobce pociťoval skutečně palčivě své obavy ve vlasti o svoji bezpečnost, využil by možnosti požádat o svoji ochranu na území prvního bezpečného státu, na jehož území se po opuštění vlasti dostal.
16. Žalovaný také poukázal na žalobcem (dle něho úmyslně) nezmíněnou skutečnost, že jeho strýc působil v minulosti jako velvyslanec Iráku v České republice a z dokladů obstaraných žalovaným plyne, že mu pobyt v České republice zařídil a přimlouval se za něj (v podrobnostech rovněž níže).
17. Dle žalovaného tak nebylo možno dovodit, že by vůči žalobci bylo ze strany státních orgánů země jeho původu z důvodu jeho náboženského vyznání postupováno cíleně tvrdě, protiprávně či diskriminačně, či že by takové jednání vůči jeho osobě bylo státními orgány tolerováno či přehlíženo, nebo že by takové jednání mělo hrozit po návratu.
18. Dále se žalovaný věnoval možnosti vnitřního přesídlení žalobce v případě návratu do Iráku, kterou dle žalovaného jednoznačně má. V souvislosti s tím zdůraznil, že žalobce má v Bagdádu matku a příbuzné (včetně těch vlivných - strýc byl velvyslancem země) a má tedy možnost i s jejich pomocí se tam vrátit, případně se přestěhovat do jiné části země.
19. Žalovaný tak uzavřel, že žalobce není motivován k podání žádosti o mezinárodní ochranu obavami z náboženské perzekuce, nikdy v minulosti nebyl pronásledován a neuvedl žádné skutečnosti, které by indikovaly přiměřenou pravděpodobnost pronásledování po jeho případném návratu do vlasti. Pouze domýšlí krajní scénáře takové situace a snaží se podsunout své domněnky jako skutečnost, aniž by měly jakoukoliv reálnou spojitost s jeho azylovým příběhem.
20. Na vyjádření žalovaného zareagoval žalobce replikou, v níž v podstatě pouze zopakoval svá dřívější tvrzení a výhrady vůči žalovanému rozhodnutí. Znovu se také snažil odůvodnit, proč uváděl před rakouskými orgány nepravdivé údaje, proč se zajímá o studium v České republice, proč nepodal žádost o mezinárodní ochranu ihned po příjezdu do České republiky a proč z Iráku odcestoval až v roce 2017, přesože perzekuci pociťoval již dlouho před tím. Znovu citoval výňatky z řady zpráv mezinárodních organizací zabývajících se lidskoprávní problematikou, které se týkaly situace v Iráku, zejména z pohledu náboženských menšin, včetně té sabejské.

IV. Jednání soudu

21. Při jednání soudu dne 21. 1. 2019 účastníci řízení v podstatě zopakovali podstatný obsah svých písemných podání.
22. Žalobce uvedl, že v zemi původu se bezpečnostní situace hodně zhoršila. Konají se tam demonstrace, mnoho z demonstrantů bylo zabito. On je jiného náboženství, a proto tam není nikoho, kdo by jej ochránil. V České republice je již nějakou dobu, chtěl by zde pokračovat ve studiu, protože v Iráku takovou možnost neměl. Svoji budoucnost může těžko proto spojovat se zemí svého původu. Chce v České republice dodělat školu, a potom se uvidí, pokud bych zde našel nějakou práci. Celá jeho rodina žije ve Švédsku,

někteří z příbuzných v Rakousku. K dotazu soudu uvedl, že matka žije v Iráku, ale žije sama a není schopna se o něj postarat.

23. V Iráku dle žalobce není možné, aby si splnil svoje přání, tedy aby dělal to, co v životě dělat chce. Mladí jsou v Iráku často terčem únosů a žijí v nebezpečí. Zvláště jeho život je v ohrožení, protože je jiného náboženství. Soužití s jinými náboženstvími není možné, protože oni Sabejce nepřijímají a nejednají s nimi jako s rovnocennými lidmi. V Iráku byl několikrát mučen a napaden, následky jsou vidět na jeho těle.
24. Do Rakouska odjel poté, co mu vypršela platnost krátkodobého víza, a to ze strachu, aby nebyl z České republiky deportován. Z Bagdádu odjet musel, protože v Iráku byla situace nebezpečná. Pokud jde o nesrovnalosti mezi jeho výpověďmi před orgány rakouskými a orgány českými, pak vše odůvodnil strachem z toho, aby nebyl vrácen do Iráku. Situace v Iráku je dle jeho názoru horší, než jak ji popisují tamní média. Ta jsou vázána na vládu, a tak mnohé problémy zamlčují. Za bezpečnou nemůže být považována země, kde se zabijí demonstranti, kteří pouze demonstrují za lepší životní podmínky. V Iráku podle něho nefungují základní služby pro život, tedy například školy, nemocnice, není elektrina nebo neteče voda.
25. K dotazu soudu, nechť žalobce konkretizuje svoje tvrzení, že byl v zemi původu mučen, s nímž přišel při dnešním jednání, žalobce uvádí, že k tomu mělo dojít na základní škole, na chodbě, nebo na WC, ze strany jeho spolužáků a tyto útoky měly sexuální podtext. To se stalo v době, kdy mu bylo asi 12 let a zanechalo to v něm strach v tom směru, že většina může menšině ublížit. Když ve škole spolužákům nějak odporoval, tak ho zmlátili.
26. Dále uvedl, že byl v roce 2017 přijat ke studiu v anglickém jazyce na Vysoké škole ekonomické v Praze, ale protože mu nebylo prodlouženo vízum, tak ve studiu pokračovat nemohl. Od té doby nestuduje. Chtěl by si však o přijetí ke studiu znovu požádat.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

27. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
28. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.
29. Žalobce byl dne 13. 6. 2018 transferován z Rakouska do České republiky v rámci tzv. Dublinského řízení, neboť dne 10. 1. 2018 požádal o mezinárodní ochranu v Rakousku, ale před tím, od 5. 10. 2017 pobýval v České republice na základě krátkodobého víza. Do Rakouska odjel až po uplynutí platnosti víza počátkem prosince 2017 a to ke svým příbuzným.
30. Následně dne 18. 6. 2018 poskytl žalobce údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a proběhl s ním rovněž pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dne 23. 11. 2018 pak proběhl se žalobcem doplňující pohovor. Dne 18. 1. 2018 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně je doplnit. Ten této možnosti nevyužil.

31. Vzhledem k obsáhlosti zmíněných pohovorů, kdy protokoly o nich čítají mnoho stran, nepovažuje soud za přínosné, aby jejich obsahy popisoval v podrobnostech. V těch odkazuje právě na protokoly založené ve správním spise.
32. Krajský soud dále předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
33. Při posouzení žádosti žalobce žalovaný konkrétně vycházel z žalobcovy výpovědi, jím doložených materiálů (např. informace o jeho náboženském vyznání), a dále informací shromážděných žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, které žalovaný v úplnosti vyjmenoval na str. 8 napadeného rozhodnutí a jsou založeny ve správním spise.
34. S ohledem na skutečnost, že krajský soud ve shodě se žalovaným neshledal celou řadu žalobcových tvrzení věrohodnou, a to zejména z důvodu, že o nich žalobce podával v rámci uvedených pohovorů rozdílné informace, zaměřil se soud zejména na ty pasáže výpovědi žalobce, z nichž uvedené rozpory vyplývají.
35. Předně však nutno konstatovat, že není sporu o tom, že žalobce, jakožto i jeho rodina, vyznává sabejské náboženství, tedy jedno z náboženství, které sice je v Iráku povoleno, ale bezpochyby náleží k náboženstvím minoritním. Žalobce doložil tuto skutečnost doklady, v nichž je uvedený údaj zaznamenán, k dotazům při pohovorech byl schopen sdělit základní údaje o charakteristice uvedeného náboženství, byť ne mnohdy zcela správně a v úplnosti. O tom, že žalobce byl členem (být zřejmě nikterak aktivním) uvedené minority, nepochyboval ani žalovaný.
36. Stejně jako žalovaný však ani soud neuvěřil žalobci, že by hlavním a skutečným důvodem jeho odchodu ze země původu bylo pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
37. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
38. Dle tvrzení žalobce mělo mít jeho pronásledování z náboženských důvodů, tedy z důvodů jeho příslušnosti k sabejskému náboženství několik aspektů. Předně uváděl, že byl již na základní škole kvůli svému náboženství šikanován spolužáky (a to i se sexuální podtextem), byl i několikrát zbit. Přehlíživým a mnohdy šikanózním způsobem se k němu z důvodu příslušnosti k sabejcům měli mnohdy chovat i spoluobčané, kdy mu např. obchodníci prodávali zboží draž než muslimům. Těmito tvrzení nemá soud důvod nevěřit, ale uvedené ústrky, navíc ze strany soukromých

osob, nikoliv ze strany státních orgánů, nemohou představovat pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, jak již dovodil i žalovaný. Navíc žalobce v té době tuto skutečnost nikde neoznámil, dle svého tvrzení se s tím nesvěřil ani rodičům. Odůvodňoval to tím, že ani rodiče by s tím nic nemohli dělat, pokud by se snažili, zabili by je. Důvodnost uvedené žalobcovy domněnky však z podkladů, které si žalovaný během řízení o žalobcově žádosti opatřil ohledně situace v Iráku, neplyne. V tomto směru považuje soud uvedenou žalobcovu domněnku za přehnanou a nereálnou.

39. Žalobce dále uváděl, že byl zabit jeho strýc a to údajně kvůli svému náboženství. Teprve k dotazům správního orgánu při doplňujícím pohovoru (str. 10-11 protokolu) upřesnil, že strýc byl zabit již před 11 lety. Žádnou spojitost této události se svojí osobou však ani žalobce nedovodil. Pouze zopakoval, že strýc byl Sabejec. Zůstává tedy otázkou, zda důvodem strýcovy vraždy byla skutečně jeho náboženská příslušnost nebo zda se jednalo o důvod zcela jiný. Žalobce byl v tu dobu nezletilec, těžko tedy důvodně předpokládat, že by o této události měl nějaké relevantní informace. Navíc dle jeho samého se vražda nikdy nevyšetřila. Dle názoru soudu tak tvrzení o tom, že důvodem uvedené vraždy byla náboženská příslušnost strýce žalobce, lze považovat pouze za žalobcovu ničím nepodloženou domněnku, akcentovanou jím (ať už úmyslně či nikoliv) s ohledem na podpoření relevantnosti jím uváděných azylových důvodů.
40. Za velmi nepřesvědčivá, rozporuplná a v důsledku toho i nevěrohodná považuje soud žalobcova tvrzení ohledně incidentu s ozbrojenci, kteří žalobce a jeho matku donutili opustit jejich byt. Žalobce na jednu stranu uvedl, že k nim ozbrojenci přišli, mířili na ně zbraněmi a řekli jim, že buď konvertují nebo budou mrtví. Sám si ale nebyl jist, co bylo důvodem jejich jednání, přičítal to nejspíše tomu, že on a jeho rodina nejsou muslimové. Nejasnost byla dále v tom, že žalobce uvedl, že je tyto osoby vystěhovaly a odvezly k příbuzným do Sejdiye (jiné části Bagdádu). Na základě doplňující otázky správního orgánu ovšem pozměnil výpověď v tom smyslu, že tyto osoby jim daly lhůtu k opuštění bytu a oni z bytu odjeli sami. Tlumočník ovšem tvrdil, že jeho původní překlad byl správný (viz str. 8 protokolu o doplňujícím pohovoru).
41. Zcela rozporuplně pak žalobce odpovídal na otázky, zda se on nebo jeho matka obrátili po uvedeném incidentu na policii se žádostí o pomoc. Při prvním pohovoru, jakož i na začátku doplňujícího pohovoru, opakovaně uváděl, že se nikdo z jejich rodiny na policii neobrátil. A rozsáhle odůvodňoval, proč by to nemělo smysl, že to nepřicházelo v úvahu a že by si tím ještě ublížili. V průběhu doplňujícího pohovoru (viz str. 9 protokolu) však nejednou přišel s tvrzením, že celý incident na policii nahlásili, konkrétně jeho matka. Jak plyne z protokolu, správní orgán se uvedené problematice snažil věnovat podrobně, žalobci byl uvedený rozpor předestřen a byl požádán o jeho objasnění. Tato otázka mu byla několikrát opakována. Dle poznámky správního orgánu vypadal žalobce zmateně. A velmi neurčité a obecné pak byly i jeho reakce. Nebyl schopen specifikovat, kdy incident matka nahlásila, proč se o vyšetřování dále nezajímali. Proč se nebáli incident nahlásit, ale pak už se báli zeptat, co bylo zjištěno, nevěděl, jak vyšetřování skončilo, nikdo je prý neinformoval.
42. Z obsahu protokolu o doplňujícím výsledku žalobce ohledně této otázky dospěl krajský soud k závěru, že zůstalo neobjasněno, zda důvodem uvedeného incidentu byla skutečně náboženská příslušnost žalobce a jeho matky nebo zda se jednalo čistě o kriminální čin, motivovaný pouze snahou se obohatit. Tvrzení žalobce, že jeho matka nahlásila poté toto přepadení na policii a ta že nekonala, považuje soud za vymyšlené. Z průběhu

doplňujícího pohovoru dle soudu plyne, že žalobce, protože se pohovorista k této otázce (a zcela správně) opakovaně vracel, pochopil, že pro něj bude výhodnější, pokud začne tvrdit, že incident nahlášen byl a policie nekonala. Soud tak ohledně dané otázky uzavírá, že žalobce ani jeho matka uvedený incident na policii ve skutečnosti vůbec nenahlásili.

43. Nevěrohodným způsobem se však žalobce vyjádřil i ohledně dalších otázek. V první řadě ohledně žádostí o udělení víza v jiných státech. O nich se totiž žalobce zmínil, až když mu správní orgán při pohovoru dne 18. 6. 2018 sdělil, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobce požádal o udělení víz do České republiky již 5. 2. 2017 a 11. 7. 2017. Žalobce na to zareagoval tak, že si již na to nepamatuje, prý žádal o nějaké vízum za účelem studia, ale dlouho to trvalo. Pak požádal o turistické vízum.
44. Při doplňujícím pohovoru žalobce uvedl, že si nepamatuje, kdy žádal o vízum do České republiky, pak však upřesnil, že poprvé tomu bylo na přelomu let 2015 až 2016. Důvodem žádosti bylo studium. Viděl v tom jedinou možnost, jak opustit vlast. První žádost byla zamítnuta z důvodu neznalosti anglického jazyka. Pak podával druhou a třetí žádost, vždy po roce před zahájením studia. Jako hlavní důvod uvedl obavy o život, druhým důvodem bylo studium. Žádost o vízum v únoru 2017 prý stáhl proto, že mu bylo řečeno, že byla zamítnuta, a proto ji musí stáhnout. Když dostal krátkodobé turistické vízum, na které přijel do České republiky, tak zažádal o studijní vízum na 4 roky. Vyřízení ale dlouho trvalo, tak mu lhůta krátkodobého víza uplynula. Proto odjel do Rakouska, protože měl strach z vyhoštění. Měl málo informací, nevěděl o tom, že existuje mezinárodní ochrana. Teprve po poradě s příbuznými požádal o azyl v Rakousku. Česká republika ale byla od počátku jeho cílovým státem. K dotazu správního orgánu následně žalobce uvedl, že vízum podával již za účelem sloučení rodiny do Švédska v roce 2014. Žádost ale byla zamítnuta.
45. Z uvedeného je patrné, že žalobce se o odjezd z Iráku pokoušel dlouhodobě, snažil se dostat za otcem do Švédska, následně pak do České republiky. Proč právě tam je zřejmé ze skutečnosti, kterou žalobce rovněž v azylovém řízení zamlčel, a to že jeho strýc byl od roku 2015 velvyslancem Iráku v České republice (k tomu v podrobnostech níže). O vycestování z Iráku se tedy pokoušel dávno před tím, než došlo k onomu incidentu s ozbrojenci a zabrání jejich bytu. Při pohovoru sám přiznal, že i o turistické vízum měl požádáno již před uvedeným incidentem. Přitom právě tento moment označil žalobce v původním pohovoru za rozhodující pro jeho úmysl Irák opustit. Ostatně i v tomto byly výpovědi žalobce dosti nekonzistentní, protože v doplňujícím pohovoru uvedl, že se zemi původu rozhodl opustit na základě zjištění, že tam nemá budoucnost.
46. Všechny uvedené rozpory a změny ve výpovědích žalobce v reakci na doplňující dotazy pohovoristy a vývoj situace, zatajování řady informací, nemohou soud vést k jinému závěru, než že žalobcem tvrzený důvod pro jeho odjezd z vlasti, tedy pronásledování na základě příslušnosti k náboženské menšině Sabejců shledává nevěrohodným.
47. Těžko pak v kontextu shora uvedeného, kdy se dlouhodobě snažil opustit Irák, uvěřit žalobci, že nevěděl o možnosti zažádat po vycestování z Iráku v první zemi, kde to bylo možné (tedy v České republice), o mezinárodní ochranu. Přitom žalobce uvedl v doplňujícím pohovoru, že poté co zažádal v Rakousku o mezinárodní ochranu, byl si vědom existence Dublinského nařízení. Lze snad uvěřit vysvětlení žalobce, proč po uplynutí doby krátkodobého víza řešil situaci odjezdem za příbuznými do Rakouska. Nepřijatelným však pro soud zůstává žalobcovo vysvětlení, proč po podání žádosti o

mezinárodní ochranu udával přes poučení rakouským orgánům falešné informace a to včetně své identity. Tvzení o obavě z vyhoštění do Iráku neobstojí, protože žalobce na druhou stranu uvedl, že si byl vědom Dublinského nařízení, tedy hrozilo mu nanejvýš navrácení do České republiky, nikoliv vyhoštění do země původu.

48. Uvedené znovu přesvědčuje soud o tom, že žalobce je osoba, která okolnosti relevantní pro zjištění, zda byla v zemi původu pronásledována ve smyslu zákona o azylu, přizpůsobuje dle situace tak, aby to pro ni bylo výhodné a podpořilo to důvodnost jí tvrzeného azylového příběhu. Neváhá za tím účelem uvádět lživé a falešné údaje, nehodící skutečnosti pak zamlčet.
49. Naposledy pak krajský soud nemůže přehlédnout, za jakých okolností žalobce zemi původu opustil, protože je rovněž považuje za relevantní pro posouzení důvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti žalobce zcela zamlčel. Plynou přitom z přípisu Velvyslanectví České republiky v Irácké republice ze dne 27. 11. 2018 a z jeho příloh. Z těchto podkladů je zřejmé, že žalobce je synovcem bývalého iráckého velvyslance v Praze. Žalobce se původně ucházel o dlouhodobý pobyt ke studiu na Zemědělské univerzitě v Praze. Žádost o pobyt byla na zastupitelský úřad mimořádně přijata na žádost strýce žalobce, a to s ohledem na zachování dobrých pracovních vztahů se zastupitelským úřadem Iráku v Praze. Po úředním pohovoru na zastupitelském úřadu, který prozradil značnou mlhavost žadateli motivace a představ o náplni studia, se žadatel (žalobce) sám rozhodl vzít žádost zpět (formálně byla registrována jako zamítnutá) a lépe připravit sebe i své studijní plány, než podá případně žádost novou. Později strýc žalobce zaslal zastupitelskému úřadu Bagdád diplomatickou nótu se žádostí, aby přijalo žalobcovu žádost o schengenské vízum ke krátkodobé návštěvě na pozvání zastupitelského úřadu Iráku v Praze. Zastupitelský úřad žádosti vyhověl s tím, že své rozhodnutí opět chápal jako mimořádnou vstřícnost vůči diplomatickému představiteli cizí země a ze strany zastupitelského úřadu – osoby velvyslance písemně garantoval odpovědnost za pobyt žalobce.
50. Z uvedeného plyne, že žalobce opustil zemi původu nestandardním způsobem - protekčně, neboť turistické vízum do České republiky mu bylo uděleno na základě přímluvy a garance jeho strýce coby bývalého iráckého velvyslance v Praze. Žalobce tedy opustil Irák v podstatě na základě přímluvy a garance představitele oficiální státní moci, v Iráku bezpochyby velmi vlivné osoby. Jak uvěřit žalobci, že nemělo smysl obracet se na státní orgány se žádostí o pomoc (např. po incidentu s ozbrojenci), když to byl právě státní orgán, který žalobci umožnil z Iráku odcestovat. A to výslovně za účelem studia, nikoliv proto, že by žalobci v zemi původu hrozilo nějaké nebezpečí. Ostatně, že jde žalobci zejména o to, aby mohl v České republice studovat a žít, protože v Iráku necítí životní perspektivu, vyplynulo i z průběhu jednání před krajským soudem.
51. Na základě shora popsaného a vyhodnoceného proto krajský soud uzavírá, že žalobce neopustil zemi původu v důsledku pronásledování pro svoje minoritní náboženské vyznání, ale právě ze shora uvedeného důvodu, tedy že chtěl studovat a žít mimo Irák, kde podle něj nemá životní perspektivu a nemohl tam žít, jak by si představoval. Za tím účelem se dlouhodobě snažil z Iráku odcestovat, kdy nejprve na přelomu let 2015 – 2016 žádal vízum za účelem sloučení rodiny ve Švédsku, kde žije jeho otec, následně pak opakovaně žádal o vízum za účelem studia v České republice, a když se mu toto vízum pro svoji nepřipravenost na studium získat nepodařilo, za pomoci svého strýce, bývalého velvyslance Iráku v Praze, mu bylo uděleno vízum turistické. Po příletu do České

republiky o mezinárodní ochranu nepožádal, ačkoliv nelze uvěřit jeho vysvětlení, že o této možnosti vůbec nevěděl. Po uplynutí platnosti víza odcestoval do Rakouska za svými příbuznými a teprve poté o mezinárodní ochranu požádal. V řízení před rakouskými orgány pak uváděl vědomě řadu nepravdivých informací, přestože bezpochyby byl poučen o následcích nepravdivé výpovědi a věděl o existenci Dublinského nařízení.

52. Dle krajského soudu nebylo možno ze shora uvedených důvodů uvěřit žalobci pravdivost jeho tvrzení, že jeho strýc byl v roce 2007 zabit kvůli svému náboženskému vyznání, stejně jako pravdivost tvrzení, že důvodem zabránění bytu jejich rodiny bylo náboženské vyznání jeho a jeho matky.
53. Žalobce pak dle soudu nemluvil pravdu, pokud měnil svoji výpověď v tom smyslu, že po uvedeném incidentu matka vše nahlásila na polici a obrátila se tak na ni se žádostí o pomoc, ale policie nic nepodnikla. Dle soudu je pravdivé původní opakované tvrzení žalobce, že se o pomoc na policii ani jiný státní orgán neobrátili. Požadavek žalovaného, že s ohledem na situaci v Iráku, popsanou v žalovaném obstaraných zprávách o zemi původu, bylo možno po žalobci požadovat, aby se v případě shora popsaného incidentu o pomoc na státní orgány obrátil a ne bez dalšího na tuto možnost obrany rezignoval, je dle soudu zcela na místě. Jakkoliv je z obsahu uvedených zpráv zřejmé, že bezpečnostní situace v Iráku není uspokojivá, nelze dovodit, že by žádost žalobce vůči státním orgánům o pomoc v případě kriminálního jednání vůči jeho rodině, a to i při vědomí, že patří k náboženské minoritě, která není většinovou populací kladně vnímána, byla předem zbytečná a bez výsledku. Navíc za situace, kdy strýc žalobce patřil k vlivným představitelům a prominentům státu.
54. Jak už uvedl soud shora, šikanózní jednání vůči žalobci ze strany spolužáků ve škole, jakož i jím popisované ústrky, které měl kvůli svému náboženskému vyznání pociťovat v občanském životě, nemohou s ohledem na svoji povahu, intenzitu a z velké části i značný časový odstup naplňovat pojem pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
55. S ohledem na žalobcem tvrzené důvody, pro které požádal o udělení mezinárodní ochrany, lze mít za to, že v daném případě nelze udělit mezinárodní ochranu dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Krajský soud upozorňuje, že ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Práva, která jsou tak § 12 písm. a) zákona o azylu chráněna jsou politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod. Žalobce zcela jasně uvedl, že nebyl členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů. O politiku se vůbec nezajímal. Důvody svého odchodu z Iráku s touto problematikou vůbec nespojoval. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval a krajský soud s ním v tomto ohledu souhlasí, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.
56. V průběhu správního řízení, ani řízení před krajským soudem rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání

určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Důvody pro udělení azylu na základě daného ustanovení jsou zákonem taxativně vymezeny. Krajský soud v tomto směru upozorňuje, že vyhrožování či pronásledování žadatele o azyl ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší soud se k této problematice vyjadřoval opakovaně a uvedl, že: *„Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, vyplývá, že stát, jehož občanství mají žadatelé o azyl, dává svým občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29).

57. K námitce žalobce ohledně použitých podkladů pro vydání rozhodnutí krajský soud doplňuje, že žalovaným shromážděné informace o zemi původu žalobce (citované výše) považuje, vzhledem ke skutečnostem sděleným samotným žalobcem v průběhu správního řízení, za objektivní, vyvážené, pocházející z více nezávislých informačních zdrojů a rovněž za aktuální (většina z roku 2018). Tyto pak splňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. že *„informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být, v maximální míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81). Lze konstatovat, že ve svém souhrnu poskytují tyto materiály ucelený náhled na situaci v Iráku a žalovaný z nich mohl adekvátně vycházet při vyhodnocení individuální situace žalobce i vzhledem k možnosti posouzení konzistentnosti jeho výpovědí. Dlužno dodat, že v průběhu řízení žalobce proti těmto zdrojům informací také ničeho nenamítal.
58. Krajský soud dodává, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli bezprostřední ochranu za situace, kdy stát původu žadatele o mezinárodní ochranu tuto zajistit nemůže. Tak tomu v případě žalobce ale nebylo. V tomto pro úplnost krajský soud odkazuje na ustálenou soudní judikaturu, konkrétně na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, č. j. 6A 709/2001, v němž je uvedeno, že *„azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.“* Udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny například zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
59. Krajský soud po pečlivém přezkoumání napadeného rozhodnutí konstatuje, že žalovaný se problematikou udělení azylu zabýval velice podrobně na stranách 8-16 jeho odůvodnění, kdy posuzoval individuální případ žalobce i ve smyslu tzv. kvalifikační směrnice. Krajský soud pak, stejně jako žalovaný, neshledal příčinnou souvislost mezi tvrzeným pronásledováním žalobce a nemožností se účinně bránit v zemi původu. Soud má po provedeném přezkumném řízení za to, že výše zmíněné skutkové okolnosti nelze mít bez dalšího za relevantní pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 a) a b) zákona o

azylu.

60. Totéž lze konstatovat ohledně neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřicházelo s ohledem na zjištěný skutkový stav vůbec v úvahu.
61. Azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta. V posuzovaném případě není žalobce rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 zákona o azylu, proto na něj toto ustanovení nedopadá. Ostatně proti této části výroku rozhodnutí žalobce nevznesl žádných námitek.
62. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
63. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
64. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
65. Pokud jde o tzv. humanitární azyl udělovaný dle § 14 zákona o azylu, důvody, pro které nelze žalobci humanitární azyl udělit byly v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaným podrobně popsány a krajský soud proti nim nemá výhrad. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu.
66. Následně krajský soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek

pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.

67. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
68. Předně, žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. V tomto směru tak nelze o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 písm. a) zákona o azylu vůbec uvažovat.
69. Krajský soud dále upozorňuje, že žalobci nesvědčí ani mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Po posouzení výpovědi žalobce o tvrzených potížích v zemi jeho původu musí krajský soud přisvědčit žalovanému, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by poukazovaly na nebezpečí reálně a bezprostředně hrozící újmy. Krajský soud v tomto směru poukazuje i na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle něhož pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponižení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže, resp. zcela hypoteticky nastíněné obavy, že by mu mohlo být v Iráku po návratu ublíženo, ovšem pod výše definovanou hrozbu vážné újmy subsumovat nelze. Krajský soud podotýká, že od doby, kdy žalobce opustil jeho zemi původu, došlo v Iráku k zásadním změnám, spočívajícím v ukončení bojů, zlepšení situace civilního obyvatelstva, ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země. Krajský soud uznává, že situace není ještě zcela ideální, ale je mu známo, že žalobce může případně využít pomoci Iráckých státních orgánů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 – 38). Je třeba dále souhlasit s názorem žalovaného, že v případě žalobce je zcela namístě i možnost vnitřního přesídlení. Krajský soud má za to, že se s touto otázkou žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal zcela dostatečně na str. 18-22 napadeného rozhodnutí, proto na jeho závěry odkazuje.
70. Krajský soud dále poukazuje na fakt, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po příletu. To jen umocňuje fakt, že sám žalobce nemohl považovat svou situaci za natolik závažnou. Požádat o mezinárodní ochranu lze pouze bezprostředně po příjezdu osoby na území České republiky, v okamžiku, kdy k tomu má žadatel příležitost. V tomto směru lze odkázat i na rozsudky Nejvyššího správního soudu např. ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004, či ze dne 9. 2. 2006, sp. zn. 2 Azs 137/2005,

v nichž se uvádí, že ...„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebránilo tomu nějaké závažné okolnosti.“ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, sp. zn.. 3 Azs 119/2004, je uvedeno: „Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“ Přesto, že předmětná judikatura se vztahuje zejména k udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, krajský soud v tomto směru upozorňuje, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až ve chvíli, kdy mu doběhla platnost českého víza. K jednání žalobce spojenému s jeho odjezdem do Rakouska, s podáním žádosti o mezinárodní ochranu, s průběhem řízení před rakouskými orgány, jakož i s věrohodností žalobcových tvrzení vysvětlujících jeho tehdejší jednání se krajský soud již vypořádal shora. Krajský soud má za to, že pokud by žalobci hrozila v zemi jeho původu skutečná hrozba, s žádostí o mezinárodní ochranu by tolik neotálel. Toto jednání žalobce neprokázalo, ba přímo vyvrátilo nutnost jeho bezprostřední ochrany ve smyslu zákona o azylu, a to i možnosti udělení doplňkové ochrany.

71. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobci mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že v zahraničí požádal o mezinárodní ochranu. Z Informace MZV ČR č. j. 133066/2018-LTPT ze dne 6. 11. 2018 vyplývá, že není známo, že by občané Iráku, kteří se vrací do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí či jako neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu byli po návratu do Iráku nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů či soukromých osob. Z uvedeného materiálu vyplynulo rovněž, že dle zastupitelského úřadu České republiky v Bagdádu o mezinárodní ochranu žádají v zásadě velmi zámožné osoby, které nemají s případným návratem do vlasti problém. Stejně jako žalovaný je krajský soud přesvědčen, že právě mezi tuto skupinu obyvatel Iráku lze zařadit i žalobce. A to zejména s ohledem na již několikrát zmiňovanou osobu jeho strýce působícího v diplomatických službách, který mu zařídil naprosto nestandardní možno odchodu ze země původu.
72. Krajský soud tak uzavírá, že žalobci v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí.
73. Žalobce namítal neudělení doplňkové ochrany v první řadě ve vztahu k ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jelikož shledal, že mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života z důvodu jeho minoritního náboženského vyznání.
74. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení (jejich výčet je uveden na str. 8 napadeného rozhodnutí), které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální nejen v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale i dnes. Krajský soud uvádí, že ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu vychází z čl. 15 písm. c) tzv. kvalifikační směrnice.
75. Žalobce v žalobě zejména namítal, že žalovaný z nashromážděných podkladů ve

správním řízení dovedl nesprávná skutková zjištění týkající se bezpečnostní situace v Irácké republice. Z napadeného rozhodnutí je ovšem zřejmé, že žalovaný určitá bezpečnostní rizika v Irácké republice nezpochybnil, pouze dospěl k závěru, že v případě žalobce neexistuje hrozba vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tak, jak ji definuje judikatura Nejvyššího správního soudu. Ta soustavně uvádí, že cizinci musí v důsledku ozbrojeného konfliktu hrozit vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Dále uvádí, že pouze v situacích tzv. totálního konfliktu lze předpokládat, že vážná újma hrozí v zásadě každému, kdo přichází z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na daném území jej vystavuje skutečnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ale ozbrojený konflikt takový charakter nemá, cizinec musí prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 tzv. kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (srov. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 –68). Tyto skutečnosti musí být prokázány kumulativně.

76. Krajský soud v tomto směru upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 – 38, kterým bylo potvrzeno, že v Irácké republice v současné době, po porážce organizace Islámský stát, neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu. Tento závěr odpovídá podkladům shromážděným ve správním spise, ze kterých sice vyplývá, že situace v zemi není zcela stabilizovaná a stále zde dochází k páčání násilí i na civilistech, nicméně z nich nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019 – 59).
77. Dlužno dodat, že žalobcem doplněné úryvky a informační zdroje v žalobě, které dokreslují situaci v Iráku, jsou někdy i staršího data než ty, které si opatřil žalovaný. Krajský soud v souladu s aktuálnějšími materiály poskytnutými žalobcem pak dává žalobci za pravdu v tom, že situace v Iráku je složitá a vzhledem k nedávným bojům představuje křehkou bezpečnostní situaci a že postavení náboženských minorit, včetně Sabejců (viz zpráva ESAO Country of Origin Report – Iraq, Targeting of Individuals z března 2019), je problematické a může přinášet určitá bezpečnostní rizika. Nicméně z materiálů poskytnutých jak žalobcem, tak žalovaným zcela zřetelně vyplynulo, že v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, státním jednotkám se podařilo dobýt zbývající území a centra, která byla pod nadvládou Islámského státu. Bezpečnostní podmínky se stále zlepšují, počty incidentů a jejich obětí v Iráku nadále klesají. Nejedná se o celoplošně rozšířené násilí. A to bez ohledu na fakt, že zejména různé formy šíitských milic mohou představovat lokálně obdobné nebezpečí, jako v plošném měřítku (na území, které okupoval) představoval ve své době právě Islámský stát.
78. Krajský soud nemůže žalobci přisvědčit ani v tom, že byla ze strany žalovaného nedostatečně posouzena problematika jeho vnitřního přesídlení. Přestože této problematice mohl žalovaný věnovat ještě větší pozornost, stejně tak žalobce nemůže paušálně odmítat tuto možnost a označovat ji za nereálnou, neboť se o přesídlení v rámci Iráku nepokoušel, tedy nemůže prokázat, že by nemohl nalézt účinnou ochranu v jiné

části Iráku. Jeho přesídlení v rámci Bagdádu pak v podstatě neutěšenou situaci jeho rodiny po nuceném opuštění bytu vyřešilo, a to v případě matky žalobce zřejmě se stabilním účinkem.

79. Pokud tak jde o žalobcem namítaný důvod pro udělení doplňkové ochrany kvalifikovaný v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, je třeba konstatovat, že žalovaný se jím zabýval zcela vyčerpávajícím způsobem. Krajský soud proto uzavírá, že v žalobcově případě nebylo prokázáno ani naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
80. Přisvědčit musí i závěru žalovaného, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu).
81. Soud má po provedeném přezkumu za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně ještě jednou v podrobnostech odkázat.
82. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.
83. Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá soudu než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny již citovaným zákonem o azylu.
84. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu).
85. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
86. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Z obsahu soudního spisu je však patrné, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. ledna 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce